

Sag C-168/21**Sammendrag af anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 98, stk. 1, i Domstolens procesreglement****Dato for indlevering:**

16. marts 2021

Forelæggende ret:

Cour de cassation (Frankrig)

Afgørelse af:

26. januar 2021

Appellant i kassations sagen:

Procureur général près la cour d'appel d'Angers

I. Genstanden for og oplysningerne i appelsagen:

- 1 Ved dom af 9. oktober 2009 idømte Corte di appello di Genova (appeldomstol i Genova, Italien) KL fængselsstraf for fire lovovertrædelser begået under demonstrationer mod G8-topmødet.
- 2 KL blev idømt den strengeste fængselsstraf (10 år) for lovovertrædelsen »devastazione e saccheggio« (hærværk og plyndring) (artikel 419 i Codice penale (den italienske straffelov)), der bestod af syv handlinger, som udspringer af samme strafbare forhold, nemlig
 - 1) ødelæggelse af anlæg i byer og offentlige ejendomme
 - 2) ødelæggelse og plyndring af en byggeplads
 - 3) fuldstændig ødelæggelse af lokaler tilhørende finansinstituttet »Credito Italiano«
 - 4) fuldstændig ødelæggelse ved afbrænding af et køretøj af mærket Fiat Uno
 - 5) fuldstændig ødelæggelse ved brandstiftelse af lokaler tilhørende finansinstituttet »Carige«

- 6) fuldstændig ødelæggelse ved afbrænding af et køretøj af mærket Fiat Brava
 - 7) fuldstændig ødelæggelse og plyndring af et supermarked.
- 3 Corte suprema di cassazione (øverste kassationsdomstol, Italien) forkastede KL's appel.
 - 4 Den 6. juni 2016 udstedte de judicielle myndigheder i Italien en europæisk arrestordre mod KL med henblik på fuldbyrdelse af fængselsstraffene.
 - 5 Ved dom af 4. november 2020 afslog forundersøgelsesafdelingen i Angers (Frankrig) i det væsentlige at overgive KL til de italienske myndigheder med henblik på fuldbyrdelse af den europæiske arrestordre, for så vidt som den var udstedt med henblik på fuldbyrdelse af straffen på 10 års fængsel, som KL var idømt for hærværk og plyndring.
 - 6 Forundersøgelsesafdelingen anførte således, at to af de handlinger, der lå til grund for denne lovovertrædelse, sandsynligvis ikke ville udgøre en lovovertrædelse i Frankrig, nemlig dels ødelæggelsen af Credito Italianos lokaler (handling nr. 3), dels afbrændingen af køretøjet af mærket Fiat Brava (handling nr. 6).
 - 7 For det første befandt KL sig blot i nærheden af finansinstituttet, mens andre personer, der tilhørte den samme gruppe, begik hærværk, og hvad for det andet angår ødelæggelsen og afbrændingen af bilen, blev KL blot set »tæt på bilen« med en stav i hånden.
 - 8 Forundersøgelsesafdelingen konkluderede derfor, at betingelsen om dobbelt strafbarhed for disse to forhold ikke var opfyldt, da KL ikke personligt havde deltaget i en konkret handling, der er strafbar ifølge fransk ret.
 - 9 Da de syv konkrete handlinger af den italienske ret er blevet anset for at udgøre en uadskillelig helhed, indebærer betingelsen om dobbelt strafbarhed, at alle de uadskillelige forhold, der sanktioneres under betegnelsen hærværk og plyndring i henhold til artikel 419 i den italienske straffelov, skal afvises.
 - 10 Statsadvokaten i Angers har iværksat kassationsanke til prøvelse af denne dom.

II. EU-retten:

Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder

- 11 Artikel 49 med overskriften »Legalitetsprincippet og princippet om proportionalitet mellem lovovertrædelse og straf« bestemmer:

»[...]

3. Straffens omfang skal stå i rimeligt forhold til overtrædelsen.«

Rådets rammeafgørelse af 13. juni 2002 om den europæiske arrestordre og om procedurerne for overgivelse mellem medlemsstaterne (2002/584/RIA)

12 Artikel 2 med overskriften »Anvendelsesområde for den europæiske arrestordre« bestemmer:

»[...]

4. For andre end de i stk. 2 nævnte lovovertrædelser kan overgivelse være betinget af, at de forhold, der ligger til grund for udstedelsen af en europæisk arrestordre, udgør en lovovertrædelse efter den fuldbyrdende medlemsstats lovgivning, uanset gerningsindholdet eller den retlige beskrivelse af det.«

13 Artikel 4 med overskriften »Fakultative grunde til at afslå fuldbyrdelse af en europæisk arrestordre« bestemmer:

»Den fuldbyrdende judicielle myndighed kan afslå at fuldbyrde en europæisk arrestordre:

1) hvis det forhold, der ligger til grund for en europæisk arrestordre, i et af de tilfælde, der er nævnt i artikel 2, stk. 4, ikke udgør en lovovertrædelse efter den fuldbyrdende medlemsstats lovgivning; [...].«

III. Statsadvokaten i Angers' anke:

14 Statsadvokaten er bl.a. af den opfattelse, at selv om forundersøgelsesafdelingen fandt, at de to lovovertrædelser i form af ødelæggelse af finansinstituttet Credito Italiano og ødelæggelsen og afbrændingen af Fiat Brava'en ikke forelå, påhvilede det den alene at efterprøve, at den idømte straf ikke overskred den maksimale straf for de lovovertrædelser, for hvilke der forelå dobbelt strafbarhed.

15 På dette punkt har generaladvokaten ved Cour de cassation (kassationsdomstol, Frankrig) for det første tilføjet, at den omstændighed, at mindst én af de syv handlinger, der foreholdes KL som følge af lovovertrædelsen i form af hærværk og plyndring, ikke er strafbar i henhold til fransk strafferet, ikke gør det muligt at konkludere, at betingelsen om dobbelt strafbarhed ikke er opfyldt for denne lovovertrædelse. Ifølge generaladvokaten kunne KL være ifaldet strafansvar i Frankrig for anklagerne om vandalisme eller tyveri for de fem andre handlinger, der blev gjort gældende som følge af lovovertrædelsen i form af hærværk og plyndring, og det er ubestridt, at disse omstændigheder er tilstrækkelige til at karakterisere denne lovovertrædelse i henhold til italiensk ret.

16 For det andet har generaladvokaten gjort gældende, at forundersøgelsesafdelingens argumentation, der er baseret på den uadskillelige karakter af de handlinger, der blev lagt til grund for lovovertrædelsen i form af

hærværk og plyndring, indebærer, at forundersøgelsesafdelingen skal vurdere, på hvilke betingelser denne lovovertrædelse skal anses for at foreligge i henhold til italiensk ret, hvilket rækker ud over dens opgave i forbindelse med kontrollen af dobbelt strafbarhed.

- 17 Endelig har generaladvokaten anført, at den løsning, der består i at afslå overgivelse med henblik på fuldbyrdelse af den straf, som KL er idømt for hærværk og plyndring, er ensbetydende med at give den pågældende straffrihed for alle de således sanktionerede handlinger, selv om det for hovedparten af handlingernes vedkommende ikke er omtvistet, at overgivelsen ville have været mulig og en rimelig sanktion.
- 18 I denne henseende henviser generaladvokaten til Cour de cassations (kassationsdomstol) praksis, hvorefter overgivelse af en person, der er eftersøgt i henhold til en europæisk arrestordre, kan ske, når der er idømt en samlet straf for mindst én af de lovovertrædelser, der opfylder betingelserne i artikel 695-12 og 695-23 i Code de procédure pénale (strafferetsplejeloven) (i kapitlet om den europæiske arrestordre), og når den ikke overstiger den maksimale straf for lovovertrædelser, der kan give anledning til overgivelse.
- 19 Generaladvokaten har gjort gældende, at denne løsning ligeledes bør finde anvendelse i tilfælde af domfældelse for en samlet lovovertrædelse, der er karakteriseret ved flere konkrete handlinger, hvoraf nogle ikke kan føre til overgivelse.

IV. Cour de cassations (kassationsdomstol) bedømmelse:

- 20 Appellen rejser spørgsmål om betingelsen om dobbelt strafbarhed og om fuldbyrdesstatens anvendelse af proportionalitetsprincippet.

Betingelsen om dobbelt strafbarhed

- 21 Artikel 2, stk. 4, i rammeafgørelse 2002/584/RIA giver den fuldbyrdende medlemsstat mulighed for, når der er tale om andre lovovertrædelser end dem, der fremgår af listen over de 32 lovovertrædelser, der nævnes i stk. 2, at gøre overgivelsen betinget af, at de forhold, der ligger til grund for udstedelsen af en europæisk arrestordre, udgør en lovovertrædelse efter den fuldbyrdende medlemsstats lovgivning, uanset gerningsindholdet eller den retlige beskrivelse af det.
- 22 Tilsvarende fastsætter samme rammeafgørelses artikel 4 vedrørende fakultative grunde til at afslå fuldbyrdelse af en europæisk arrestordre i stk. 1 en mulighed for den fuldbyrdende judicielle myndighed for at afslå at fuldbyrde en europæisk arrestordre, når betingelsen om dobbelt strafbarhed ikke er opfyldt.
- 23 Det følger af Domstolens praksis (dom af 11.1.2017, Grundza, C-289/15, EU:C:2017:4, præmis 38), at det i forbindelse med vurderingen af dobbelt

strafbarhed påhviler den kompetente myndighed i fuldbyrdesstaten at efterprøve, om de faktiske forhold, der er lagt til grund for konstateringen af lovovertrædelsen, således som de er gengivet i dommen afsagt af udstedelsesstatens kompetente myndighed, også som sådan ville være strafbare på fuldbyrdesstatens område.

- 24 Domstolen har præciseret, at eftersom betingelsen om dobbelt strafbarhed udgør en undtagelse til reglen om princippet om anerkendelse af dommen om fuldbyrdelse af sanktionen, skal anvendelsesområdet for grunden til at afslå anerkendelse af dommen og fuldbyrdelse af sanktionen med henvisning til manglende dobbelt strafbarhed som fastsat i artikel 9, stk. 1, litra d), i rammeafgørelse 2008/909 dermed fortolkes strengt for at begrænse tilfældene af afslag på anerkendelse og afslag på fuldbyrdelse (dom af 11.1.2017, Grundza, C-289/15, EU:C:2017:4, præmis 46).
- 25 Endelig har den anført, at en fuldstændig overensstemmelse ikke er påkrævet, hverken mellem lovovertrædelsens gerningsindhold, således som det er retligt beskrevet i henholdsvis udstedelsesstatens og fuldbyrdesstatens lovgivning, eller mellem denne lovovertrædels betegnelse eller kvalificering i de respektive nationale lovgivninger (dom af 11.1.2017, Grundza, C-289/15, EU:C:2017:4, præmis 35).
- 26 I den foreliggende sag er KL blevet idømt 10 års fængsel for at have begået en serie af syv handlinger i form af ødelæggelse eller plyndring. Forundersøgelingsafdelingen ved cour d'appel d'Angers (appeldomstol i Angers) har fastslået, at to af disse handlinger ikke var strafbare i henhold til fransk ret. Den har derimod lagt til grund, at fem af tilfældene af ødelæggelser ville være strafbare i Frankrig under betegnelsen tyveri med vandalisme og tyveri og vandalisme i forening.
- 27 I italiensk ret vedrører lovovertrædelsen hærværk og plyndring flere omfattende ødelæggelser og tilfælde af vandalisme, der ikke blot medfører tab for ejerne af de nævnte formuegoder, men også en krænkelse af den offentlige orden, som bringer det normale samfundsliv i fare.
- 28 I fransk strafferet er den omstændighed, at den offentlige orden bringes i fare ved masseødelæggelse af løsøre eller fast ejendom, ikke specifikt strafbar. Strafbare er kun ødelæggelser, vandalisme, tyveri med vandalisme, eventuelt i forening, der kan medføre tab for ejerne af formuegoderne.
- 29 Spørgsmålet er herefter, om denne krænkelse af den offentlige orden, som appeldomstolen i Genova og den italienske kassationsdomstol har foreholdt KL som et væsentligt element i lovovertrædelsen i form af hærværk og plyndring, er relevant med henblik på vurderingen af betingelsen om dobbelt strafbarhed.
- 30 Selv om der ikke findes noget krav om fuldstændig overensstemmelse mellem lovovertrædelsens gerningsindhold i italiensk ret og i fransk ret, fremstår

krænkelsen af den offentlige orden ikke desto mindre som et væsentligt element i lovovertrædelsen i form af hærværk og plyndring.

- 31 Det følger heraf, at anvendelsen af princippet om dobbelt strafbarhed i dette tilfælde ikke synes at være så indlysende, at den ikke giver anledning til nogen rimelig tvivl.
- 32 Vedrørende dette punkt har Cour de cassation (kassationsdomstol) stillet Domstolen de to første spørgsmål nedenfor.

Den fuldbyrdende medlemsstats vurdering af proportionaliteten af en europæisk arrestordre

- 33 Selv om princippet om dobbelt strafbarhed ikke er til hinder for overgivelsen, opstår spørgsmålet, hvorvidt den straf, for hvilken der anmodes om overgivelse, er forholdsmæssig alene i lyset af de forhold, for hvilke betingelsen om dobbelt strafbarhed er opfyldt.
- 34 Det følger af Domstolens praksis, at princippet om gensidig anerkendelse, der ligger til grund for ordningen i rammeafgørelse 2002/584/RIA, i medfør af denne rammeafgørelses artikel 1, stk. 2, indebærer, at medlemsstaterne i princippet har pligt til at fuldbyrde enhver europæisk arrestordre (dom af 6.10.2009, Wolzenburg, C-123/08, EU:C:2009:616, præmis 57).
- 35 Medlemsstaterne kan nemlig for det første således kun nægte at fuldbyrde en sådan arrestordre af de grunde til at afslå fuldbyrdelse, der er fastsat i rammeafgørelsens artikel 3, 4 og 4a, og for det andet kan de kun underlægge arrestordrens fuldbyrdelse de betingelser, der er defineret i rammeafgørelsens artikel 5 (dom af 16.7.2015, Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, præmis 36).
- 36 I denne henseende bemærkes, at rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre ikke indeholder nogen bestemmelse, der tillader den fuldbyrdende medlemsstat at afslå at overgive den pågældende med den begrundelse, at den straf, udstedelsesstaten har idømt, forekommer uforholdsmæssig for så vidt angår de forhold, der giver anledning til overgivelsen.
- 37 Selv om den fuldbyrdende medlemsstat finder, at der er alvorlige problemer med hensyn til forholdsmæssigheden af den europæiske arrestordre, kan den derfor ikke af denne grund afslå at overgive den eftersøgte person med henblik på fuldbyrdelse af den straf, som den udstedende medlemsstat har idømt.
- 38 Selv om det i princippet tilkommer udstedelsesstaten at efterprøve, om den europæiske arrestordre er forholdsmæssig, inden den udstedes, hvilket kan understøtte princippet om gensidig anerkendelse, gør denne efterprøvelse det ikke muligt at forebygge en tilsidesættelse af proportionalitetsprincippet, når arrestordren, som i det foreliggende tilfælde, er udstedt med henblik på fuldbyrdelse af en straf, der er idømt for en samlet lovovertrædelse, der er

karakteriseret ved flere handlinger, men hvoraf kun nogle udgør en lovovertrædelse i henhold til den fuldbyrdende medlemsstats lovgivning.

- 39 I dette tilfælde vil den af udstedelsesstaten idømte straf nemlig blive fuldbyrdet for hele lovovertrædelsen, selv om overgivelsen er udelukket for visse af de forhold, der sanktioneres med denne straf.
- 40 Det følger heraf, at selv om arrestordren kunne være forholdsmæssig ved udstedelsen, kan det ikke udelukkes, at den ikke længere er det ved fuldbyrdelsen.
- 41 Det fremgår imidlertid af artikel 1, stk. 3, sammenholdt med 12. betragtning til rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre, at de grundlæggende rettigheder og grundlæggende retsprincipper, som afspejles i chartret, skal overholdes inden for rammerne af den europæiske arrestordre.
- 42 I denne henseende fastsætter chartrets artikel 49, stk. 3, princippet om, at straffens omfang skal stå i rimeligt forhold til overtrædelsen.
- 43 Cour de cassation (kassationsdomstol) har stillet det tredje præjudicielle spørgsmål om dette punkt.

V. Anmodningen om fremskyndet procedure:

- 44 Henset til den ønskede fortolkning af forpligtelsen for den fuldbyrdende judicielle myndighed til at træffe afgørelse om den anmodning om overgivelse, der er indgivet til den, på de bedst mulige betingelser, således at den så hurtigt som muligt kan opfylde de forpligtelser, der påhviler den i henhold til rammeafgørelse 2002/584/RIA og den frihedsberøvende foranstaltning (et af retten fastsat tilsyn), som KL er genstand for i den foreliggende sag, hvilken fortolkning kan have generelle konsekvenser både for de myndigheder, der skal samarbejde inden for rammerne af den europæiske arrestordre, og for den eftersøgte persons rettigheder, idet den eftersøgte person befinder sig i en usikker situation, er der grund til at anmode om iværksættelse af den fremskyndede procedure i henhold til artikel 23a i statuttet for Den Europæiske Unions Domstol og artikel 105 ff. i Domstolens procesreglement.

VI. De forelagte spørgsmål:

- 45 Cour de cassation (kassationsdomstol) har forelagt Domstolen følgende spørgsmål:
1. Skal artikel 2, stk. 4, og artikel 4, stk. 1, i rammeafgørelse 2002/584 fortolkes således, at betingelsen om dobbelt strafbarhed er opfyldt i en situation som den i hovedsagen omhandlede, hvor der anmodes om overgivelse for handlinger, der i udstedelsesstaten er blevet kvalificeret som hærværk og plyndring, som består i hærværk og plyndring, der kan krænke den offentlige

orden, når der i fuldbyrdelsesstaten er tale om strafbarhed for tyveri med vandalisme, ødelæggelse og vandalisme, som ikke forudsætter dette element af krænkelse af den offentlige orden?

2. Såfremt det første spørgsmål besvares bekræftende, skal artikel 2, stk. 4, og artikel 4, stk. 1, i rammeafgørelse 2002/584 da fortolkes således, at retten i fuldbyrdelsesstaten kan afslå at fuldbyrde en europæisk arrestordre, der er udstedt med henblik på straffuldbyrdelse, når den konstaterer, at den pågældende er blevet idømt en straf af de judicielle myndigheder i udstedelsesstaten for at have begået en samlet lovovertrædelse, hvor tiltalen vedrørte forskellige handlinger, og hvor kun en del af handlingerne udgør en lovovertrædelse for fuldbyrdelsesstaten? Skal der sondres mellem, om udstedelsesstatens fuldbyrdende judicielle myndigheder har anset disse forskellige handlinger for at kunne opdeles eller ej?

3. Pålægger artikel 49, stk. 3, i chartret om grundlæggende rettigheder den fuldbyrdende medlemsstats judicielle myndighed at afslå at fuldbyrde en europæisk arrestordre, når denne arrestordre dels er blevet udstedt med henblik på fuldbyrdelse af en samlet straf for en samlet lovovertrædelse, dels når visse af de forhold, som ligger til grund for idømmelsen af denne straf, ikke udgør en lovovertrædelse efter den fuldbyrdende medlemsstats lovgivning, og overgivelsen derfor kun kan gennemføres for en del af disse forhold?«